

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
 בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
 שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

דעם רבינ'ס משלים

מַלְךְ שְׁחָלָה בְּנוֹ

אחת קטנה מאד עולה לסף אלפי אלפים, וצריכין למלאת חביות מלא מסמנים היקרים האלה, ולקח בדלילים מלאים מסמנים האלה ולשפך על בנה החולה. וממילא מוכן שכל הסמנים היקרים האלה ילכו לאבוד לגמרי, אך אף-על-פי-כן יתחזק גופו מעט על-ידי-זה. ואולי מתוך שיטפכו עליו הרבה כל-כה, יכנס לתוך פיו גם-כן איזה טפה על-כל-פנים, על-ידי-זה אפטר שיהיה לו רפואה. ותכף ומיד נתרצה המלך לזה וצוה לעשות כן, ועל-ידי-זה נתרפא הבן מלך.

והנמשל מוכן ממילא, שדיקא מחמת שאנו חולים מדכאים בחלי הנפש כל-כה רחמנא לצלן. עליכן מוכרח הצדיק הרופא נאמן לשפך עלינו סמנים יקרים ונוראים מאד. אף-על-פי שלכאורה נראה שכמעט הכל הולך לאבוד חס ושלום, אף-על-פי-כן ריח טוב קולט, ובקבות הימים אולי נזכה לחטף מהם איזה טפה יקרה ונפלאה לתוך פינו ופנימיותנו, עד שעל-ידי-זה אולי יש תקוה לזכות לרפואה שלמה ברוחניות וגשמיות, אמן כן יהי רצון:

(חיי מוהר"ן שצ"א)

שמעתי בשמו ז"ל שספר משל נאה, לענין מה שמרבה לגלות כל-כה תורות נפלאות ומעשיות ושיחות נפלאות ונוראות, אף-על-פי שאינו נראה עדין שיעשו פעלתם בשלמות באנשי-שלומנו כמו שהיה ראוי להם:

וספר לענין זה ממלך אחד שחלה בנו יחידו ביותר, עד שכל הרופאים משכו ידיהם ממנו ונתיאשו מרפואתו. בתוך כך בא רופא מפלג בחכמה מאד, ובקש המלך ממנו בתחנונים גדולים להשתדל עם בנו. והשיב לו האמת, שרפואתו קשה ורחוקה מאד. אף-על-פי-כן, אם יעשו עוד תחבולה אחת אזי אפטר דאפטר שיהיה לו רפואה. אך איני יודע אם לומר לה זאת התחבולה מחמת שהיא דבר קשה וכבד מאד. והפציר בו המלך מאד לגלות לו התחבולה. ואמר לו: תדע שבנה הוא חולה מסכן מאד בתכלית, עד שכבר אי אפטר לתן לו לתוך פיו אפלו טפה אחת מסמני הרפואות. אך איך שיש סמני רפואות יקרות כאלה, אשר צלוחית

ספורי מעשיות משנים קדמוניות

מעשה י"א - מבן מלך ובן שפחה שנתחלפו (2)

הבן הנ"ל בחנם, כי ממה נפשך: אם הוא בן המלך לא די שנתחלף? מדוע יהיה נתגרש מכאן? ואם אינו בן המלך גם כן אין מגיע לו לגרשו, כי מה חטא?

והיה המלך חושב בזה ומתחרט על החטא והעולה הגדולה הזאת שעשה, ולא ידע לתת עצה לנפשו מה לעשות בזה, ואי אפשר לדבר מדבר כזה עם שום אדם להתיעץ עמו; ונתעצב בדאגה מאד, ואמר להשרים לשוב, כי מאחר שנפלה עליו דאגה, אין צריכין עוד לטיל, וחזרו לביתם.

וכשחזר המלך לביתו, בודאי היו לו כמה ענינים ועסקים, ונתעסק בעסקיו ועבר מדעתו ענין הנ"ל. והבן הנ"ל, שנתגרש (אשר הוא בן המלך באמת) ועשה מה שעשה ובזבז מעותיו, פעם אחד יצא לבדו לטיל. והניח לשכב, ובא לו על דעתו מה שעבר עליו, וחשב מה זאת עשה אלקים לי: אם אני הבן מלך בודאי אינו ראוי לי זאת, ואם אני בן המלך גם כן אינו מגיע לי זאת, להיות בורח ומגרש. ונתישב בדעתו: אדרבא, אם כן, שהשם

ונתישב הבן הנ"ל לעקר משם. ונתן לו אביו ממון הרבה והלך לו. וחרה לו הדבר מאד לבן הנ"ל (אשר הוא באמת בן המלך) על אשר נתגרש ממדינתו בחנם, כי הסתפל בעצמו: למה ועל מה מגיע לי זאת להתגרש? אם אני בן המלך, בודאי אינו מגיע לי זאת, ואם אני בן המלך, גם כן אינו מגיע לי זאת להיות בורח בחנם, כי מה חטאי? והרע לו מאד,

ומחמת זה לקח את עצמו אל השתיה, והלך לבית הזונות, ורצה לבלות בזה את ימיו להשתפר ולילך בשרירות לבו מחמת שנתגרש בחנם.

והמלך הנ"ל תפס את המלוכה בחזקה, וכשהיה שומע, שיש איזה אנשים, שמרננים ומדברים מהחלוף הנ"ל, היה מענישם ונוקם בם מאד, ומלך בתקף ועז.

ויהי היום, ונסע המלך עם שריו לתפס חיות. (שקורין נאולאויע) ובאו למקום נאה, ונהר מים לפני המקום ההוא. ועמדו שם לנוח ולטיל, והניח עצמו המלך לשכב, ובא על דעתו המעשה הנ"ל שעשה, שגרש את

יִתְבַּרְךָ יְכוּל לַעֲשׂוֹת כְּזֹאת, לְהַחֲלִיף אֶת בֶּן
הַמֶּלֶךְ וְשִׁיעֵבֶר עָלָיו כִּנּוּל, אִם־כֵּן הֵיטֵבן מִה
שֶׁעָשִׂיתִי? וְכִי כֶּף הָיָה רָאוּי לִי לְהִתְנַהֵג כְּמוֹ
שֶׁעָשִׂיתִי? וְהִתְחִיל לְהַצְטַעֵר וּלְהִתְחַרֵּט מְאֹד
עַל הַמַּעֲשִׂים רָעִים שֶׁעָשָׂה,

וְאַחֲרֵיכֶן חָזַר לְמְקוֹמוֹ וְחָזַר אֶל הַשְּׂכָרוֹת, אֵף
מִחֲמַת שֶׁכָּבַר הִתְחִיל לְהִתְחַרֵּט, הָיָה
מְבַלְבֵּל אוֹתוֹ הַמִּחְשְׁבוֹת שֶׁל חֲרָטָה וּתְשׁוּבָה
בְּכָל פַּעַם. פַּעַם אַחַת הֵנִיחַ עֲצָמוֹ לְשַׁכֵּב.
וְחָלַם לוֹ, אֵיךְ שֶׁבְּמִקּוֹם פְּלוֹנִי יֵשׁ יָרִיד בְּיוֹם
פְּלוֹנִי, שְׁיִלֶּךְ לְשָׁם. וְיִמָּה שֶׁיִּזְדַּמֵּן לוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה
אֵיזָה עֲבָדוֹת לְהִשְׁתַּכַּר, יַעֲשֶׂה אוֹתוֹ
הַעֲבָדוֹת, אֵף אִם אֵינוֹ לְפִי כְּבוֹדוֹ.

וְהִקְיֵץ. וְהַחֲלוֹם הַזֶּה נִכְנַס לוֹ מְאֹד
בְּמִחְשַׁבְתּוֹ. כִּי לְפַעְמִים עוֹבֵר הַדְּבָר תַּכְּף
מִן הַמִּחְשָׁבָה, אֵף דְּבַר הַחֲלוֹם הַזֶּה נִכְנַס
הַרְבֵּה בְּמִחְשַׁבְתּוֹ. אֵף אֶף־עַל־פִּי כֵּן הָיָה
קָשָׁה בְּעֵינָיו לַעֲשׂוֹת זֹאת, וְהֵלֶךְ יוֹתֵר אֶל
הַשְּׂתֵיָה. וְחָלַם לוֹ יוֹתֵר הַחֲלוֹם הַנּוֹל כְּמָה
פַּעְמִים, וּבְלִבָּל אוֹתוֹ מְאֹד. פַּעַם אַחַת

הָיוּ אוֹמְרִים לוֹ בְּחֲלוֹם: אִם אַתָּה רוֹצֵה לְחוּס
עַל עֲצָמְךָ, תַּעֲשֶׂה כִּנּוּל! וְהִכְרַח לְקַיֵּם אֶת
הַחֲלוֹם.

וְהֵלֶךְ וְנָתַן מוֹתֵר הַמַּעוֹת שֶׁהָיָה לוֹ עֵדִין עַל
הָאֲכֻסְנֵיָא, גַּם הַמְּלַבּוּשִׁים חֲשׁוּבִים שֶׁהָיָה
לוֹ הֵנִיחַ גַּם־כֵּן עַל הָאֲכֻסְנֵיָא. וְהוּא לָקַח
לְעֲצָמוֹ מְלַבּוּשׁ פָּשוּט שֶׁל סוֹחָרִים, כְּגוֹן
(אֶפְיִנְטִשֶׁע) וְנָסַע עַל הַיָּרִיד. וּבָא לְשָׁם.

וְהִשְׁכִּים וְהֵלֶךְ עַל הַיָּרִיד. וּפָגַע בּוֹ סוֹחֵר
אֶחָד, וְאָמַר לוֹ: רְצוֹנָךְ לְהִשְׁתַּכַּר בְּאֵיזָה
עֲבָדוֹת? הֵשִׁיב לוֹ הֵן. אָמַר לוֹ: אֲנִי צָרִיף
לְהוֹלִיךְ בְּהֵמוֹת, תִּשְׁכִּיר עֲצָמְךָ אֶצְלִי? וְהוּא
לֹא הָיָה לוֹ פְּנָאִי לִישֵׁב אֶת עֲצָמוֹ בְּזֵה, מִחֲמַת
הַחֲלוֹם הַנּוֹל. וְעָנָה וְאָמַר תַּכְּף הֵן! וְהִסּוֹחֵר
שָׁכְרוֹ תַּכְּף. וְתַכְּף הִתְחִיל לְשַׁמֵּשׂ עִמּוֹ
וּלְצוּוֹת עָלָיו, כְּדָרְךָ הָאָדוֹן עַל מְשֻׁרְתָיו.

וְהוּא הִתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל בְּעֲצָמוֹ: מָה עָשָׂה?!
כִּי בּוֹדָאִי אֵין רָאוּי לוֹ עֲבָדוֹת כְּזֵה, כִּי הוּא
אִישׁ רַף, וְעַתָּה יִצְטָרֵךְ לְהוֹלִיךְ בְּהֵמוֹת
וְיִכְרַח לִילֵךְ רַגְלִי אֶצֶל הַבְּהֵמוֹת. אֵף אֵי
אֶפְשֵׁר לְהִתְחַרֵּט. וְהִסּוֹחֵר מְצוּהָ עָלָיו כְּדָרְךָ
הָאָדוֹן. וְשָׂאֵל אֶת הַסּוֹחֵר: אֵיךְ אֵלֶךְ לְבִדִּי עִם
הַבְּהֵמוֹת? הֵשִׁיב לוֹ: יֵשׁ עוֹד רוּעִים מוֹלִיכֵי
בְּהֵמוֹת שְׁלִי, וְתִלְךָ עִמָּם. וְנָתַן לוֹ לְיָדוֹ אֵיזָה
בְּהֵמוֹת שְׁיִוְלִיכֶם, וְהוֹלִיכֶם חוּץ לָעִיר.

שאלות לחידודא

בחן 38א:

מעשה י"א מבן מלך ובן שפחה שנתחלפו (2)

- טבל במים
- הניח לשכב
- ז. מה עשה שם בן המלך אמיתי?
 - הצטער והתחרט מאוד על המעשים הרעים שעשה
 - לקח עצמו שוב אל השתיה
 - דיבר שם עם חבריו
- ח. מה חלם בן המלך האמיתי?
 - איך שנעשה מלך על כל העולם
 - שיש יריד במקום וביום פלוני ויעשה מה שיזדמן לו בראשונה
 - שבן השפחה האמיתי מתחרט על זה ששילח אותו
- ט. מי פגע את בן המלך האמיתי ביריד?
 - בן השפחה האמיתי
 - עבד
 - סוחר אחד
- י. האם למדת את המעשה השבוע?
 - כן
 - לא
 - חלק

- א. למה חרה לו לבן המלך האמיתי?
 - כי בן השפחה אמיתי נהיה מלך
 - כי נתגרש בחינם ממדינתו
 - כי אביו לא עזר לו
- ב. מה עשה בן המלך האמיתי אחר כך?
 - התחיל ללמוד תורה בסתר
 - לקח לו כלי נגינה והתחיל לנגן ולשיר
 - לקח את עצמו אל השתיה
- ג. מה עשה המלך כששמע שמדברים מהחילוף?
 - היה מזהיר אותם שישלחם
 - היה מתבייש מאוד
 - היה מענישם ונוקם בס מאוד
- ד. מה עשה שם המלך?
 - טבל בנהר
 - צד חיות
 - התחרט על החטא והעוולה הגדולה שעשה שגירש בחנם את בן המלך האמיתי
- ה. מה קרה למלך אחר שחזר לביתו?
 - נתעסק בעסקיו ועבר מדעתו ענין הנ"ל
 - לא עבר מדעתו ענין הנ"ל והיה טרוד מזה
 - תפס את המלוכה בחוזק גדול
- ו. מה עשה בן המלך אמיתי פעם אחת כשיצא לטייל?
 - בזבז מעותיו

בעומק המעשה

על כמה אנשים מספר רבינו בספורי מעשיות שחלמו חלום - עד כה? ובאיזה מעשה?

תשובות על המבחן של שבוע שעבר

על מי כתב רבינו במעשה זו (בן מלך ובן שפחה שנתחלפו) ובמעשה י" (בערגיר ועני) שהיה "בְּרִיָּה"?
 במעשה י' והוא, הבְּחֹר הַנִּ"ל, הִיָּה הַבְּרִיָּה בִּינִיָּהם, כִּי כָּבַר הָיָה שָׁם מְכָבֵר. (בן הבערגיר)
 במעשה זו עד שְׁהָיָה הוֹלֵךְ וְגָדוֹל וְהָיָה בְּרִיָּה גְדוֹלָה, (בן שפחה האמיתי)

דעם רבינ'ס
אעשיות

למען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמירים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך

להיכנס להגרלה: בפקס - 1532-6519611 להודעות - 02-5345040 לקבלת הגליון באימייל - m025345040@gmail.com